

Déli Hírlap

GAZDASÁGPOLITIKAI NAPILAP

A „LUMINA” csillárok

tiszta bronzból, művészi
kivitelben
készülnek.

Városi lerakat: Spira & Drucker
butorület, Lloyd sor.
Gyár és iroda: IV., Török-utca 9.

MANIU ÉS ARGETOIANU TANÁCSKOZÁSA. Bukarestből jelentik: Maniu Gyula tegnap a fővárosba érkezett. Argetoianu, aki hosszabb megbeszélést folytatott Stere Konstantinnal, azonnal felkereste Maniut és részletesen informálta a parasztpárt vezetőinek álláspontjáról.

MÉGIS KELL KÜLFÖLDI KÖLCSÖN. Bukarestből jelentik: Az Argus jelentése szerint Románia ajánlatot tett olasz pénzügyi köröknek, egy százmillió líráról szóló kölcsön felvétele ügyében. Ez az összeg a Banca Nationala számára volna szükséges külföldi devizaalap létesítése végett.

FELESLEGGEL ZÁRUL AZ ÁLLAMI KÖLTSÉGVETÉS. Bukarestből jelentik: A pénzügyminisztérium közli, hogy az elmúlt évben az állam bevételeinek végösszege huszonkilencmilliárd százkilencvenkilencmillió leit tesz ki. Ehhez hozzászámítódik a C. F. R. bevétele, amely nyolcmilliárd kétszázhatvanhétmillió leinek felel meg. Az idei költségvetés feleslege hárommilliárd leit reprezentál.

AKCIO ROMÁN—MAGYAR KERESKEDELMI SZERZŐDÉS ÉRDEKÉBEN. Bukarestből jelentik: A romániai magyar gazdasági körök interveniáltak a magyar kormánynál, hogy igyekezzen tárgyalást kezdeni Romániával egy román—magyar kereskedelmi szerződés megkötése érdekében.

ROMÁN—FRANCIA KERESKEDELMI KAMARA ALAKULT. Párisból jelentik: A párisi román követéségen tegnap Diama ndi és Francois marsall tiszteletbeli elnöksége mellett megalakították a román-francia kereskedelmi kamarát. Az alakuló ülésen jelen volt Louis Marin, volt pénzügyminiszter, aki az új kamara elnöke lett, továbbá de Mendel, a francia bank kormányzója, valamint az ipari és kereskedelmi világ számos előkelősége.

LESZÁLLITJÁK A KATONAI SZOLGÁLATI IDŐT — BELGIUMBAN. Brüsszelből jelentik: A belga minisztertanács elhatározta, hogy a katonai szolgálati időnek tíz hónapra való leszállításáról szóló törvényt haladéktalanul életbelépteti. Ez a határozat a hadügyminiszter érélyes ellenzése dacára jött létre és így valószínű, hogy a hadügyminiszter rövidesen kiválik a kabinétből.

Ugron István Temesvároton résztvesz a Magyar Párt gyűlésén

Kolozsvár, január 16.

Az országos Magyar Párt elnöksége tegnap ülést tartott, melyen Ugron István elnök, Bethlen György gróf és Sándor József al-elnökök, Várady Aurél dr. ügyvezető elnök, Déák Gyula dr. főtitkár, Gabányi Imre dr. és Róth Hugo dr. vettek részt. Ugron István elnök megnyitójában bejelentette, hogy ezuttal csupán elnöki értekezletet tartanak és a tanácsülés január 20-ára marad. Beszámolt arról, hogy a párt az árvízkarosultak segélyezésére nagyszabású akciót indított, amelynek lefolytatására bizottságot küldtek ki.

Az értekezlet legfontosabb tárgyát az a jelentés képezte, melyben a tagozatok az elnökséggel közlik, hogy a kormány az ideiglenes városi tanácsokba, az ugynevezett interimai tanácsokba kinevezte a Magyar Párt helyi tagozatainak vezető embereit is. A tagozatok kérdést intéztek az elnökséghez, hogy a kinevezést el-

fogadhatják-e és a városi tanácsi munkában résztvehetnek-e? Az értekezlet kimondta, hogy a kinevezések elfogadhatók.

Ezután az aradi—temesvári tagozatok gyűléseinek kérdéseivel foglalkoztak és örömmel vették tudomásul a két megye magyarságának megmozdulását. A párt központja megbízottakat küld a tagozatok gyűléseire és a bánsági magyarság gyűlésén valószínűleg Ugron István elnök is résztvesz.

Végül sajtóbizottságot alakítottak, melynek tagjai Bethlen György gróf és Várady Aurél dr. Ez a bizottság hetenként egyszer tanácskozik kolozsvári lapok szerkesztőivel és a nagyobb vidéki lapok kolozsvári tudósítóival, akiket részletesen és egyöntetűen fog informálni a Magyar Párttal kapcsolatos ügyekről. Suiyok István dr. a szervezkedésre vonatkozólag tett indítványt, melynek részletes kidolgozására bizottságot neveztek meg.

A magyar fajvédők letartóztatása Franciaország követelése a frankhamisítással kapcsolatban

Konzorcium teremtette elő a hamisításhoz szükséges pénzt

Budapest, január 16.

Franciaország budapesti követe azt követelte Bethlen miniszterelnöktől, hogy a fajvédők mozgalom tényleges vezetőit azonnal tartóztassa le, mert a francia rendőrségnek bizonyítékai vannak a kezében, hogy a fajvédők a frankhamisításban részesek. Megállapította a követ, hogy a hamis bankjegyek elkészítése két milliárd koronába került, és sem Windischgrätznek, sem Nádosynak ez az összeg nem állott rendelkezésére, hanem egy konzorcium adta azt össze, amelynek élén Gömbös Gyula fajvédővezér állott. A bizonyítékok alapján a francia követ kormánya nevében követelte Gömbös Gyula,

Ullai Ferenc képviselő, Magas házy őrnagy, a kormányzó adjutánsa és Bartha ezredes, a kormányzó magántitkárnak letartóztatását. A hírpolitikai körökben óriási szenzációt keltett.

Prágából érkezett hivatalos jelentés szerint a csehszlovák kormány előbb bevárja a nyomozás eredményét a frankhamisítás ügyében és csak azután teszi meg a szükséges lépéseket. A kormány eddig semmiféle intervenciót nem tett Franciaországban és nem kísérelte meg, hogy a kisántant többi államait intervencióra bírja. Csehszlovákia erre vonatkozó magatartásáról hivatalosan értesítette szövetségeseit és a magyar kormányt.

Tőzsdei árfolyamok

Zürichben a lei 2'30, Párisban 12'05.

Zürichi utótőzsde január 15-én:

Berlin 123'30, Amsterdam 208'12, Newyork 517'75, London 2515'75, Páris 19'32, Milano 20'90, Prága 15'32, Budapest 72'60, Belgrád 9'15, Bukarest 2'30, Varso 72'50, Bécs 72'90.

Temesvári magánforgalom január 16-án reggel:

(A Temesvári Bank és Kereskedelmi Részvénysárság betvárosi fiókjának árfolyamai.)
Dollár 223'5, angol font 1091, francia frank 8'44, svájci frank 43'30, líra 9'06, socol 6'67, dinár 3'99, magyar korona 315, osztrák silling 30'67.

Élelmiszerárak

Maximális árak: fehér liszt 17, félbarna liszt 13'50, barna liszt 9'50, fehér kenyér 14'50, félbarna kenyér 12'50, barna kenyér 8'50, marhahús 30, bornyuhús 46, sertéshús 46, setés comb 44, setés csaraj 42, zsir 64 lei.
Piaci árak: Tojás darabja 8'50 (-50), tejfel 5 (deci), tea vaj kiloja 180—200 (+20), burgonya 3'50 (-50), hagyma 6 (+1), retek 6, zöldség 11 lei kiloja, káposzta fejenként 10—12 lei, liba 350—400 (+50), kacsa 160, pulyka 350 (+50), csirke párja 140—150 lei (+20).

A kisántant figyelemmel kíséri a vizsgálat lefolytatását nemcsak Magyarország és Középeurópa erkölcsi szánálása érdekében, hanem azért is, mert a jelenlegi hamisítás összefüggésben áll a csehszlovák bankjegyeknek 1920-ban és 1922-ben történt hamisításával, ami akkor az országnak óriási károkat okozott. Csehszlovákia akkor valutájának stabilizálásáért küzdött, de lemondott az intervencióról, mert nyugalmat kívánt a nemzetközi helyzetben. Ma azonban követeli a bűnösök kinyomozását és azok megbüntetését.

A magyarság lelke

összelelkezett Barabás hetvenedik születésnapján

Temesvár, január 16.

A Magyar Párt Temes-torontáli tagozata meleghangú átiratban üdvözölte Barabás Bélát hetven éves születésnapja alkalmából. Az átiratra Barabás Béla dr. a következő, sajátkezűleg irt sorokat intézte a Temes-torontáli magyar párti tagozat elnökségéhez:

Kedves Barátaim!

Engem mélyen meghatott az a kedves és magas szárnyalású üdvözlő levél, amelyet a múlt hónapban hetven éves születésem napjára hozzám intézni szívesek voltak.

A legörvendetesebb és lélekemelő ezen megemlékezésben az, hogy Arad magyarságának lelkiülete mintegy összelelkezett ez alkalommal, ezzel jelezve közös magyar sorsunkat, küzdelmünket és kötelességünket.

Hálásan és testvéri érzéssel köszönöm meg nemes barátságokat s meleg szeretettel üdvözlöm az elnökséget és a bánsági magyarokat.

Öreg barátotok:

Barabás Béla dr., volt aradi főispán.

Délelőtt és délután

lesz hivatalos óra a prefekturán

Temesvár, január 16.

A belügyminisztériumból rendelet érkezett Temes megyéhez, amely szerint a hivatalos órákat, miként az igazságszolgáltatásnál is, meg kell változtatni. A rendelet meg akarja szüntetni a jelenlegi egyfolytában való hivatalos időt és a reggeli nyolc órától délutáni két óráig való hivataloskodás helyett olyan rendet ír elő, amely szerint a megyei szolgálatban a jövőben reggel félkilentől déli egy óráig és délután félöt órától esti hétig tartandó a hivatalos idő. A miniszter eme váratlan intézkedése érthető lehangoltságot okozott a megyei tisztviselők sorában, mert az új óra-beosztás egész napjukat lefoglalja és nem ad lehetőséget arra, hogy a szerényebb javadalmazású megyei alkalmazottak a délutáni órákban egyéb, nekik megfelelő mellékfoglalkozást vállalhassanak. Értesülésünk szerint a temesmegyei prefekturán az illetékes tényezők azon lesznek, hogy a jelenlegi időbeosztás továbbra is a régi maradjon.

A temesvári fizetésképtelenségek okai és következményei

A nagyipar, pénzpiac és kereskedelem vezető egyéniségeinek nyilatkozatai — A sajtó hivatása

Temesvár, január 16.

A tó csendes vizébe dobott kő hullámgyűrűt vet, amely egyre nagyobb körben terjed, míg lassan ismét elcsendesedik a víz a partok felé. Ilyen kódozás érte Temesvár gazdasági életének sok éven át nyugodt vizű tavát és most fűrgén kigyóznak mindenfelé az idegesség és izgatottság gyűrűi. Hullámokat fodroz annak a néhány nagyarányú kereskedelmi vállalkozásnak a megingása, amely a milliók egész sorát érte el passzívokban és veszteséges érdekelttségbe vonta a piac számottevő részét. A tények regisztrálásán túl ezuttal reá akarunk mutatni azokra az okokra, amelyek a temesvári piacot ért megrázkódtatásra a közvetlen lökést, azt a bizonyos kódozást megadták.

Alkalmunk volt tegnap Temesvár közgazdasági életének, nagyiparának és pénzpiacának, egyik elismert vezető egyéniségével beszélgetni, aki mindenkor súlyosan latba eső és mérvadó véleményét a következőkben volt szíves rendelkezésünkre bocsátani:

— Mindenesetre rendkívül sajnálatos, hogy a temesvári piac, amely szinte évtizedek óta nagyobb fizetésképtelenségeket nem ismert és amely a multban mindig olyan kitűnően tudta megakadályozni azt, hogy

komolytalan vállalkozások

ne növekedhessenek, ezuttal kettő és ha Vörös István dr. esetét beleveszük, akkor immár három nagy fizetésképtelenség által lett sújtva. Csodálkozni kell azon, hogy olyan cégek, amelyek sem konstrukciójuknál, sem vezető személyeiknél fogva nem lehettek hivatalos arra, hogy nagyobb mérvű hiteleket élvezzenek, egyáltalában tudtak olyan hitelekhez jutni, amelyek csakis szolidan megalapozott, régi és feltétlen bizalmat érdemlő vezetők alatt álló cégekkel szemben volnának indokoltak. Ha akármilyen jóakaratuak vagyunk is, az utóbbi időben előfordult fizetésképtelenségek esetében

egyiknél sem

mondhatjuk, hogy ezt a kritériumot megállották ezek a cégek, vagy azok vezetői. Sem a multjuk, sem az üzleti mióvultuk nem tette indokolttá, hogy több tíz millióra menő hitelt találjanak a piacon.

Végre is a hitel elsősorban a bizalom kérdése. A bizalom pedig nem nyilvánulhat meg olyanokkal szemben, akik vagy a multjuk által nem igazolták eme hitelképességüket, vagy olyan üzletekkel szemben, amelyek konstrukciójuknál, labilis mióvultuknál fogva nem teszik indokolttá azt, hogy ilyen nagy és számottevő összegeket reájuk bizzanak.

— Mik lehetnek eme fizetésképtelenségi eseteknek a következményei?

— Mint minden dolognak, ennek az eseménysorozatnak is, megvan a maga előnye.

Tisztító viharok

hat, a hitelnyújtókat megtérésre fogja bírni, mert végre is könnyű hitelnyújtás nélkül nem létezik könnyelmű adós. Tehát a hitelnyújtókon mulik első sorban, ha egy piacon a viszonyok által nem indokolt mérvű fizetésképtelenségek fordulhatnak elő. Szerencsére az összes jelenleg érdekelt hitelezők olyan helyzetben vannak, ha súlyosan is érintik őket a veszteségek, komolyan ezek által mégsem szenvednek, míg a piac szabadulni fog az olyan elemektől, amelyek nincsenek hivatva arra, hogy nagyobb mérvű vállalkozásokba bocsátkozzanak.

— Vajjon a sajtó helyesen teszi-e, ha ezeket az eseteket a nyilvánosságra hozza?

— Válaszom erre vonatkozólag röviden az, hogy a sajtó

kötelességét teljesíti

mindenkor, amikor tényekről és valóságokról számol be. Ha tényeket elhallgatunk, akkor mende-mondák kelnek szárnyra és okvetlenül tulozva, vagy elferdítve terjesztődnek az események. Mindenképpen előnyösebb az, ha a korrekt hírlapírói kötelességtudás teljesítésével egy lap minden tulás és minden elnagyítás nélkül számot ad a történetekről. Nem lehet más vélemény a helytálló mint az, hogy a hírlapírói kötelességteljesítés akkor nyilvánul meg leghelyesebben, ha sem ehallgatással, sem pedig kitalálással nem téveszti meg a közönséget.

Felkerestük K u n Richárdot, a Temesvári Kereskedők Egyesületének elnökét, aki a temesvári fizetésképtelenségi esetekhez a következő figyelemreméltó kommentárt fűzte:

— A temesvári piacot, amely nemcsak Romániában, hanem külföldön is a legteljesebb bizalmat élvezte, az utóbbi időben több fizetésképtelenségi eset megrázkódtatta. Igaz ugyan, hogy a megingott cégek nem képviselik azt a kereskedői szellemet, amely a régi temesvári cégeket jellemzi, mert az előfordult esetekben kizárólag háborus vállalkozásokról volt szó, amelyek csak a háborus és a háboru utáni

konjunkturák révén

kerültek felszínre. A régi temesvári cégeket a kellő kereskedői gondosság és óvatosság jellemzi, amely gondosság mindenkor bizonyos határt szabott terjeszkedésüknek is.

— Ez a megrázkódtatás csak átmeneti jellegű, mert a temesvári pénzintézetek, amelyek ugyszólván kivétel nélkül megalapozottak és megfelelő tartalommal rendelkeznek, könnyen el fogják viselni a fizetésképtelenségek révén őket esetleg erő veszteségeket.

— Nézetem szerint a pénzintézetekre

elsősorban az a kötelesség hárul, hogy régi ügyfeleikkel szemben

türelem tanúsítsanak

és hitelek felmondásával vagy megszorításával ne hozzák őket esetleg kellemtelen helyzetekbe.

— Az előfordult esetek, bármennyire paradoksz hangzású is, minden körülmények között kedvező hatással voltak a temesvári kereskedelemre, mert azt a tanulságot szűrhetjük le minden kereskedő, hogy

erején felül

ne bocsátkozzék üzleti vállalkozásokba és ha már szükség van idegen tőkére, ami a mai gazdasági viszonyok között elkerülhetetlen, úgy azt csak saját tőkéjével, üzleti forgalmával és eredményével arányban vegye igénybe. Kedvező hatással van általános szempontból azért is, mert azok az elemek, amelyek nem régi, bevált mentalitással vezetik üzleteiket, el fognak hullani és az az antimerkantilista irány, melynek növeléséhez ezek az elemek nagyban hozzájárultak, el fog lanyhulni.

— A sajtó magatartásáról az utóbbi időben előfordult esetekkel kapcsolatban a következőket mondhatom. A sajtónak kötelessége minden közérdeklő eseményt

teljes objektivitással

megírni. Éppen annyira kötelessége azonban véleményem szerint a szenzációhajszás és hangulatokeltés elkerülése. Nem szabad idő előtt beszámolnia olyan eseményekről sem, amelyek még nem értek meg a nyilvánosságra. Azt talán mondanom sem kell, hogy minden esetben meggyőződést kell szerezni arról, hogy a tények, amelyeket közöl, a valóságnak meg is felelnek-e. A fizetésképtelenségekkel kapcsolatban a legnagyobb óvatosság indokolt és a legcélszerűbbnek tartom, ha ilyen esetekben a sajtó az információit magától az érdekelt féltől szerzi be.

Felemelték az egyezségi kvótát Emanuel Emil fizetésképtelenségi ügyében

Az áruhitelezők furcsa javaslata az egyezés kikényszerítésére
A kisegisztenciák teljes kielégítése nélküli bekövetkezik a csőd

Temesvár, január 16.

Izgatott és szenvedélyes hangulat közepette gyűltek össze tegnap délután Emanuel Emil áruhitelezői, hogy végérvényesen határozzanak az egyezkedés ügyében. Káldori Márccel volt az első felszólaló, aki ama nézetének adott kifejezést, hogy ezt az ügyet egyszer már likvidálni kell, vagy egyezés útján, vagy

jöjjön a csőd.

Gábor Dezső dr. azon a nézetem volt, hogy feltétlenül egyezkedni kell, de az áruhitelezőknek nagyobb kvótát kell kapni, mint a bankhitelezőknek. Külön fel kell kutatni Emanuelnek még a külföldön lévő vagyonát, mert lehetetlen, hogy egy év alatt huszmillió lejt költött vagy veszített volna el, miután tavaly ilyenkor, ha nem is volt vagyona, de passzív sem volt. Az összes hitelezők nevében küldjenek ki egy közös bizottságot és válasszanak ügyeik képviselőit egy

ügyvédet. Valamint mindazon áruhitelezőket, akik nem lennének hajlandók egyezkedni, helyezték

üzleti bojkott

alá és így kényszerítsék az egyezkedésre.

Ezután Schimmerling Ármán dr., a cég jogi képviselője szólalt fel, aki kijelentette, hogy bankgarancia mellett harminc százalékot ajánl fel, ezt is csak úgy, ha a bankhitelezők lemondanak az előbb szerzett zálogjogaikról, mi az ő nézete szerint sikerülni is fog.

Többek felszólalása után határozatilag kimondotta az értekezlet, hogy negyven százalékon alul nem egyezkedik. Ami a magánhitelezőket és kis egisztenciákat illeti, szintén

viselniük kell

a fizetésképtelenség konzekvenciáit. Közös ügyvédül Böhm Árpád dr.-t választották meg. A négyes bizottságba

A báli szezonra!

Arany- és ezüstcsipkék, valamint csipkevolanok **estélyi toalettekre**, müvirágok, marabou, struccotlak, báli keztük és harisnyák.

Párisi és bécsi ujdonságok!

LIDOLT VIKTOR

női divatárkereskedésében,

Timisoara-Belváros, Hunyadi-utca.

Kérem kirakataimat megtekinteni.

kerültek Káldori Marcell, Salló Ervin, Henz József és Gábor Dezső dr., akik a meg nem jelent áruhitelezőkkel veszik fel a tárgyalásokat.

Az áruhitelezők nevében ezután Káldori Marcell adta tudtára a cég jogi képviselőjének, hogy negyven százalékon alul semmiféle egyezésbe nem mennek bele és ebbe is csak úgy, ha ezt az összeget az egyezés aláírásától számított

hatvan napon belül

bankgarancia mellett likvidálják. A cég jogi képviselője ezt tudomásul vette és az egyezkedési tárgyalások alapját a negyven százalékos kvóta képezi.

Érdekes megemlíteni, hogy az áruhitelezők egyáltalában nem vették figyelembe a kis egisztenciák érdekeit, hanem azokat egyenlő rizikóú kereskedőknek minősítették. A hangulat után ítélve, ha a kis egisztenciákat, akik minden készpénzüket helyezték el Emanuel tüzetébe,

nem fizetik ki

teljesen, amit a cég jogi képviselője egy ízben már megígért, úgy tiúzórikus minden egyezkedési tárgyalás és bekövetkezik a csőd.

Áll a harc

a francia kormány és a pénzügyi bizottság között

Páris, január 15.

A kamara pénzügyi bizottsága huszonegy szavazattal öt ellenében elvetette Doumer javaslatának a kereskedők és iparosok adójának fizetésére vonatkozó szakaszait. A bizottság tagjainak egy része, amely kisebbségben maradt, erre elhagyta a tanácsstermet, mire a többség folytatta a pénzügyi javaslatok megvitatását. A bizottság elnöke és titkára értesítette Briand miniszterelnököt a hozott határozatról. Briand kijelentette, hogy a kormány nem csatlakozik a pénzügyi bizottság javaslataihoz és a kamarától továbbra is Doumer javaslatát eredeti szövegezésben kéri megszavaztatni. A pénzügyi bizottság erre folytatta munkáját és elhatározta, hogy a baloldali blokk pénzügyi javaslatait, mint a bizottság hivatalos állásfoglalását terjeszti a kamara elé és annak döntésére bizza, hogy a kormány, vagy a pénzügyi bizottság javaslatai közül melyiket fogadja el.

Betörőt fogtak a lakók

a rendőrségnek azonban nem a betörő, hanem a jegyzőkönyv fontos

Temesvár, január 16.

Nagy riadalom volt este az erzsébetvárosi Tirol-utca 64. számú házában, aminek aztán az lett a vége, hogy a lakók betörőt fogtak.

Már a késő délutáni órákban észrevették a házbeliék, hogy a ház előtt két gyanús alak ólalkodik. Mikor besötétedett, látták, hogy az egyik besompolyog a házba, az udvaron körül néz s aztán hirtelen a mosókonyhába nyit. Az egyik lakó utánament és megkérdezte, hogy mit keres. Az ismeretlen azt válaszolta, hogy egy vargainas után kutat. Ezzel eltávozott.

Este féltizkor azonban újra furcsa nesz hangzott, mintha a mosókonyhá ajtaja megint nyílt volna. Erre a lakók közül többen a mosókonyhába mentek és az ismeretlen férfit újból ott találták megbujva. Lefogták, többen pedig az utcára szaladtak, hogy a társát is lefűleljék. Ez azonban a lármára megszaladt. Erre telefonáltak a rendőrségre, hogy betörőt fogtak és rendőrt kértek, mire azt a választ kapták, hogy jöjjenek másnap személyesen a rendőrségre, majd jegyzőkönyvet vesznek föl. Hogy a betörővel addig mi történjék, azt nem mondták. A lakók erre az ismeretlen — akinek nyilván az volt a szándéka, hogy északa valamely lakásba betörjön — megkötözték és az erzsébetvárosi rendőrségre kísérték.

Egy héten belül ez már a harmadik eset, amikor betörésekből kifolyólag panaszkodó feleknek azt a választ adják, hogy jöjjenek máskor, majd jegyzőkönyvet vesznek föl.

Hírek

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Piata St. Georgeho (Szentgyörgy-tér) 4.

Telefonszámaink:

Szerkesztőség: 2-52.
Kiadóhivatal: 2-52.
Nyomda: 10.
Felelős szerkesztő lakása: 2-42.

Előfizetési árak:

Egy hónapra 60 lei, három hónapra 160 lei, félévre 300 lei, egy évre 600 lei. Egyévi szám ára 2 lei, az ókirályságban 3 lei, Magyarországon 2000 kor., Jugoszláviában 1 dinár, Csehszlovákiában fél ck., Ausztriában 20 garas.

Felelős szerkesztő:

Vuchetich Endre dr.

Drága romantika

Ugy látszottál, mint a hamvaiból feltámadt Főnix madár. Ugy látszottál, hogy az embereknek van szívük és fogékonyáguk a huszadik század pénzéhes napjaiban romantikusnak és szentimentálisnak lenni. Azt hittem, hogy nemcsak a vérarany uralja a lelkeket, hanem még belesűrődik egy kis napsugár, amely felmelengeti a rideg sziveket. Mert jött a hír, hogy az orosz cári család legidősebb leányát nem végezték ki, hanem megmenekült, sokat szenvedett, megmentőjének kezét és szívét is odaadta. Szemfüles újságíró már megállapította, hogy Nagyváradon is járt, szomorúan sóhajtott fel cikkében, hogy miért nem nézte meg tüzetesebben azt az orosz asszonyt, aki nem volt más, mint Alexandra orosz nagyhercegnő. Sirt a szive szegény kollegámnak. És a világsajtót bejárta ez a hír. És azt hiszem, az emberek ismét jószívűek lettek, mert sajnálni kezdték azt a nőt, aki egészen jól megtanult egyszerű polgárasszonynak lenni, de amellet gyönyörű romantikával fonták be az alakját. Megérdemelt egy volt orosz aktív nagyhercegnő, hogy gyengeszívűek és jólelkűek, ábrándozók és a mesevilágot élők bearanyozzák az alakját színes szentimentalizmussal és romantikával. És az elfelejtett romantika, amely valahol ott nyugszik a doberdói fensíkon és a marnai halálmezőkön, vagy a szibériai ólombányák sírvölgyében, újra feltámadt és örökzöld fenyőgalyként virult.

És ma a táviró világgá röppen-telle, hogy vissza az egészszel, Alexandra hercegnőt tényleg kivégezték és aki az ő nevében lép fel, nem más, mint Csajkovszky Mária, a nagyhercegnő volt udvarhölgye, aki az orosz legitimisták rábeszélésére vállalta el ezt a tisztséget, mert feltűnően hasonlított a meggyilkolt cári lányhoz.

Nincs romantika. Üzlet már ez is! Csunya üzlet! g—d.

— A királyi pár újra Bukarestben. Bukarestből jelentik: A királyi pár hétfőn érkezik vissza a fővárosba és a tél hátralevő részét Bukarestben tölti.

— Oprea prefektus itthon. Oprea János prefektus, aki fontos megyei és adminisztratív ügyekben közel egy hétig Bukarestben tartózkodott, tegnap visszaérkezett Temesvárra és a mai nappal ismét átvette hivatalának vezetését.

— A karánsebesi román püspök felépült. Karánsebesről jelentik: Badescu Traian dr. görög keleti román püspök állapotában javulás állott be és az egyházfő rövidesen ismét átveheti hivatását.

— Uj jegyző. László Miklós, volt megyei arvaszéki ülnököt kinevezték Nagytopolovecre községi jegyzőnek.

— Különleges diplomát kapnak a fürdőorvosok. A legfelsőbb egészségügyi bizottság Saveanu miniszter elnöklése mellett ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy a jövőben csakis olyan orvosok folytathatnak fürdőhelyen orvosi gyakorlatot, akik erre a célra az egyetemről különleges diplomát nyernek.

— Még mindig ég a petróleumkút. Bukarestből jelentik: A campinai szondaégés tovább tart. A mentési munkálatok nagy eréllyel folynak, de eddig eredménytelenül.

— Óriási havazás Olaszországban. Romából jelentik: Olaszország egész északi vidékén mindenféle óriási havazás dühög, amely a vasúti forgalomban nagy zavarokat okozott. Az abnormis hideg következtében számos ember megfagyott.

Mint a kaleidoszkop

forog napról-napra a frankhamisítás ügye

— Februárban megtartják már a főtárgyalást —

Budapest, január 15.

Illetékes helyen hangsúlyozzák, hogy a frankhamisítás ügyében a nyomozás a végső stádiumba jutott és közvetlenül a bűnügy befejezése előtt állanak. Az illetékes tényezők remélik, hogy néhány napon belül az ügy érdemleg ki lesz bogozva. Minden jel arra mutat, hogy az ügyészségi nyomozás után a bűnösök ellen az ügyészség közvetlen vádiratot fog beadni, hogy így az ügy mielőbb főtárgyalásra kerülhessen. Ecélből a vizsgálati indítványt is mellőzik.

Minden valószínűség szerint február végéig letárgyalják ezt a bűnügyet. A törvényszéki főtár-

gyalás elnöke Langer Jenő kuriai bíró lesz. Hivatalos jelentés szerint tegnap délután Strache főügyész jelenlétében kihallgatták Horváth Lóránt és Elischer János bankárokat, akiknek kihallgatása összefügg a hamisítási ügy finanszírozásának kérdésével. Strache főügyész az újságíróknak ezeket mondotta a kihallgatás után:

— Semmitsem lehet tudni. Az ügy forog, miní a kaleidoszkop. A kormány tagjai tegnap este minisztertanácsot tartottak amelynek célja volt a hamisítási ügyet teljesen tisztázni. A délután folyamán a főkapitányságra ismét két detektívcsoportot rendeltek be sürgősen.

Hogyan élnek a fogházban

az orsovai petróleumpanama gyanusítottjai

— A Déli Hírlap kiküldött tudósítójától —

Karánsebes, január 16.

Olyan a karánsebesi ügyészségi fogház, akár valami bérkaszánya. Az udvar felől szép fehérre meszelt s ablakai, amik emelelein szép szabályossággal egymás fölött emelkednek, barátságosan mosolyognak. Ha az ember így rátekin, semmi sem emlékeztet arra, hogy itt ebben az épületben, amely éppenséggel nem mondható komornak, nem szabad akaratukból s nem szívesen laknak az emberek.

Nem sokkal a háboru előtt készült. Ugynevezett

modern fogház.

Szemmel tartották a közegészségügyi követelményeket és figyelemmel voltak a büntetőjogászok ama fölfogására is, hogy a fogház arra való, hogy a bűnöző embereket megjavítsa s nem pedig arra, hogy már külső és belső voltával is nyomasztólag hasson a lelkekre s azokban dacot és konokságot ébresszen. Az egyes cellák tiszták, szinte azt lehetne mondani, hogy barátságosak, berendezésük természetesen egyszerű.

Gherga Nicolae, a joviális kinézésű fogházigazgató büszkén mondja a maga fogházára:

— Nagyon sok ember örülne, ha ilyen egészséges és tiszta lakása volna, mint ez a fogház.

Ebben a fogházban vannak már negyedik hete az orsovai petróleumpanama gyanusítottjai.

Az első két napon bizony úgy látkák a cellákat, ahogy azokat az állam berendezte. Aztán igyekeztek azokat kényelmesebbé tenni hazulról hozatott ágyneművel, miegymással. Kosztjukat valamennyien kívülről hozatják. A foglyoknak engedélyezett napi egy óras sétát nem mindig veszik igénybe, különösen rossz időben nem.

Fuchs Károly vezérigazgató depri-mált, de rendületlenül bizik abban — és ezt hangoztatja is — hogy előbb-utóbb szabadlábra helyezik. Ártatlan-nak mondja magát, aki mások hibá-

jából került bajba. Német könyveket kért és azokat olvassa naphosszat. Olykor látogatói is vannak: ügyvédje, vagy hozzátartozói közül valaki.

A legjobban viselte meg a fogság Szántó pénztárost. Az amugyis beteges ember sápadt, arcszine fakó, órákon keresztül

mozdulatlanul ül

a cellában s bámul kifelé a rácsos ablakon. Nagyon csendes ember Eckel vámirodatulajdonos is. Minden kihallgatásánál hangoztatja, hogy őt nem lehet semmiért felelőssé tenni, mert ő csak azt írta be a vámvallomásokba, amit bemondtak neki, neki nem feladata, sem kötelessége, hogy meg is győződjék természetben a küldemények minőségéről.

Cheveresan ügynök kissé hányaveti módon viselkedik. Minden nap van valami kívánsága. Amennyiben lehetséges, azokat teljesítik is. Iliescu vámtakszátör jegyzeteket csinál. Azt mondja, hogy nem követett el semmiféle visszaélést, vagy szabálytalanságot. Ha bűnös lett volna, akkor ő is

megszökött volna,

mint Georgiu Stelian vámfőnök.

A fogházigazgató általában véve meg van elégedve a foglyaival. Azt mondja, hogy finom emberek, akikkel nincsen annyi baj és vesződség, mint a paraszbtüntetettekkel.

Az első időben sűrűn vezették az öt letartóztatottat az ügyész, vagy a vizsgálóbíró elé. A kihallgatások most már ritkábbak, mert a vizsgálat most könyvek és iratok átnézésével foglalkozik. Különben is valószínű, hogy nemsokára lezárják a nyomozást és a vádirat megszerkesztésére kerül a sor.

A törvényszéki tárgyaláson fog tulajdonképpen kiderülni, hogy egynek-egynek minő szerepe volt a sokmilliósvámszalamban s ki tényleg ártatlan, mások hibájából besodródott, vagy bűnös?

Kubán Endre.

MOZGALOM A GÖRÖG MONARCHIA VISSZAÁLLÍTÁSÁRA. Konstantinápolyból táviratozzák: A görög forradalmi komité magyaránny mozgalomnak jött a nyomára, amely a monarchia visszaállítását célozza Görögországban és György ekszkirályt akarják a trónra ültetni. Pangalos görög diktátor erélyes rendszabályokat léptetett életbe és utasította az összes katonai hatóságokat, hogy a legnagyobb eréllyel fojtsák el a monarchisztikus mozgalmakat.

— Ferenczy festőművész emléke. A temesvári Arany János Társaság legközelebb kettős módon adoz elhunyt tagja, Ferenczy József temesvári festőművész emlékének. Egyrészt a társaság saját égíste alatt bocsájta nyilvánosságra az elhalt festőművész hagyatékát önálló kiállítás kapcsán, amelynek színhelye az Athe-neum lesz. Másrészt még a jelen év során módot talál arra, hogy irodalmi emléket állítson Ferenczynek, aki a társaság alapításától kezdve nemcsak buzgó tagja, hanem Temesvár festőművészeti renaissance-ának is cselekvő apostola volt.

* A Pátria-kabaré műsora naponként nagy közönséget vonz. Fellépnek az összes szerződött tagok. Nagyszerű bohózat, tánc- és magánszámok szórakoztatják a közönséget. Előadás után bar-tábarin.

— A belvárosi katolikus hitközség közgyűlése. A belvárosi római katolikus hitközség január 31-én délután négy órakor tartja évi rendes közgyűlést a belvárosi Notre Dame zárdában. A tárgysorozat a következő: 1. Elnöki megnyitó. 2. Évi jelentés. 3. Pénztárosi, gondnoki és ellenőri jelentés és a felmentvény megadása. 4. Az alapszabályok megváltoztatása és a kötelező tagság behozatala. 5. Uj negyventagu egyház-tanács választása. 6. Esetleges indítványok, melyek azonban nyolc nappal előtt az elnökséghez benyújtandók. 7. Elnöki zárszó.

— A letelepedési engedélyeket újból felülvizsgálják. Kolozsvárról jelentik: A városi tanács az elmúlt napokban Bukarestből rendeletet kapott, amely a letelepedési engedélyek revízió alá vételéről szól. Eszerint Kolozsvárról, de nyilván a többi városokban is, letelepedési engedélyt ezentul csak az olyan egyének kapnak meg, akik bizonyítják, hogy állandó lakásuk és foglalkozásuk van, illetőleg, ha igazolják, hogy ott tartózkodásuk feltétlenül szükséges. Ezzel kapcsolatban egész Erdély területén meg fogják szigorítani a lakások ellenőrzését.

* A lakbérlok védőegyesülete január 17-én, vasárnap délután 4 órakor tartja rendes évi közgyűlést a városháza nagytermében. A tagok kéretnek, hogy teljes számban jelenjenek meg. Az elnökség.

— A rablóvezérek szöktetői. Kolozsvárról jelentik: A katonai semmitőszék tegnap tárgyalta Spatar káplár és Goga Joan ügyét. Azzal vádolták őket, hogy elősegítették Tomescu és Munteanu rablóvezérek szökését a brassói börtönből. A vád szerint Spatar otffejtette a cella kulcsát, Goga pedig a banditákat megszöktette. A brassói hadbírósg már ítélkezett ebben az ügyben és most a kolozsvári katonai semmitőszék elé került a bűnügy, amely Spatart hat hónapra, társát pedig egy évi és három havi fogházra ítélte.

* Bánáti szanatórium Temesvár, sebészeti-, belgyógyászati-, gyermek-, ideg-, test-egyenészeti-, húgyszervi-, női-, fül-, orr-, nyak-, szem-, borbajok kezelése. Röntgen és diathermia.

Inyentek csak

valódi

Herz-

szalámit

fogyasztanak. Idei áru kapható minden jobb üzletben

Kitűnő békeminőség!

Aranyér
„Anusol” Boedecke
Aranyér ellen több mint 25 éve a legjobban elismert szer. Egyszerű alkalmazás, biztos siker. Minden fájdalmat azonnal megszüntet és meggyógyítja a gyuladt, sebes, és vérező helyeket. Ártalmatlan alkotórészekből mentes. Reggel és este egy kúpocskát tesz a végbélbe bevezetve. Minden patikában és drogeriában kapható.
Főraktár **F. H. MEES** drogueria en-gros Soc. in col. București, Calea Griviței 61.

— **FORRADALOM BRAZILIÁBAN.** Londonból jelentik: San Paoloi híradás nyomán Brazília egész területén lázongások törtek ki. St. Louisban éleződött ki különösen a helyzet, ahol a felkelők és a kormány csapatok között összetűzésre került a sor. Véres fejlemények várhatók.

— **Francia tisztek látogatása Romániában.** Bukarestből jelentik: Január hó harmincadikán francia tartalékos tisztek egy csoportja érkezik Bukarestbe az ország meglátogatására.

* **Korcsolyák öröké- és öntöttvas-kályhák,** valamint konyhaberendezések nagy választékban kaphatók, **Scherter Ottó** vaskereskedésében Belváros Zápolya utca.

— **A Zsidó Nemzeti Szövetség** értesíti kultúrledadásainak hallgatóságát, hogy az e heti előadás a belvárosi hiiközségi választások miatt elmarad.

— **A frankhamisítás romániai kacsája — Temesvárott.** Kolozsvárról jelentik: A Banca Marmorosch és Blank kolozsvári fiókja a Rador távirati iroda után cáfolatot tesz közre, amely szerint a Temesvári Hírlap január 13-iki számában az a hír jelent meg, hogy a Marmorosch Blank bank kolozsvári fiókjánál negyven darab hamis ezerfrankos helyezett el egy a budapesti hamisítókval összeköttetésben álló egyén. A bankfióknál az utóbbi hónapok alatt mindössze néhány darab ezerfrankos bankjegy került beváltásra, de ezek között egyetlenegy sem volt hamis.

* **Eltörölték a lutrit,** de azért mégis főnyereményt csinál az, aki felvágottat Fa Mihály Telekház-téri, vagy Mária melletti üzleteiben vásárol.

— **Felmentettek egy Lippán elfogott katonaszökevényét.** Kolozsvárról jelentik: A hadbírósg tegnap tárgyalta **Fodor Miklós,** a nagykarolyi nyolcvannyalcadik gyalogezred közkapitányának ügyét. Fodor még 1924. év szeptemberében ezredétől megszökött, négy hétig bujkált, majd Lippán elfogták. Vallomása szerint a csendőrök brutálisan bántak vele, favágásra rendelték ki a közeli erdőbe, ahol állítólag olyan súlyos munkát kellett végeznie, hogy a szeme könnyel telt meg. Ez a körülmény akadályozta meg a látásban és így történt, hogy a baltával balkeze fejét levágta. Öncsonkítás és szökés vétségével vádolva került a hadbírósg elé. Fodor tagadta, hogy a katonai szolgálat alól való megmenekülése céljából vágta el a kezét. A hadbírósg fetmentő ítéletet hozott.

* „Lángbetűkkel vagy az égve felírva, hogy a **FARMODONT** fogkrémnél nem volt még jobb soha!”

* Szombat és vasárnap este világszenzáció est van a **Lloyd Tavernában.**

— **Zsufolásig tele van minden este a Royal kávéház és a közönség visszafojtott lélegzettel csodálja Rudolfi éteraművész játékát.** Rudolfi izig-vérig művészember, aki esténként nemcsak klasszikus zenével szórakoztatja a közönséget, hanem saját szerzeményű dalaival és nótáival behatol az ember lelkébe. Rudolfin kívül fellép még **Giowanini,** aki boszorkányos bűvészetével és kitünő táncaival nagy sikereket arat. Ajánlatos idejekorán asztalokról gondoskodni a Royal-kávéház igazgatóságánál. Telefon 2—87.

Kezdő gépirónó

állást keres azonnali be-lépésre. Cim a kiadóban 146

Cukrász különlegességek

dessertek, torták stb. közismert legjobb minőségben **MANN** cukrászdában, Gyárvaros, Str. 3 2495 August (Andrássy-ut)

ROMANOVSKY ERNŐ
ablakredőnykereskedés és szerelés
TIMISOARA
186 Str. General Foch (Fröbl) No. 12

Farsang

— **Álarcos jelmez-bált rendez a mentőtársulat f. hó 30 án a „Korona”-szálló összes helyiségeiben.** A társulat vezetősége ezuttal hívja meg összes pártolótagjait és jóakaróit, mivel takarékosági szempontból külön meghívókat nem bocsát ki, a bál nővójának megvédése céljából viszont a legmesszebbmenő óvintézkedéseket meg fogja tenni. Számos szórakozás mellett a legszebb nőjelmez és a legkomikusabb férfijelmez szavazás útján egy-egy értékes ajándékkal lesz díjazva. Katona- és cigányzene.

Negyvenmillió lei passziva rosszul sikerült cukorspekuláció folytán

Az aktívák harminchárom milliót tesznek ki

Temesvár, január 16.
A **Sylos** fizetéseképtelenségével kapcsolatban ma már tiszta képet adhatunk a bánsági kereskedelem eme második nagy eseményéről. A Sylos baromfi és tojáskiviteli osztálya tulajdonképpen csak társas viszonyban állott a Sylos részvénytársasággal, amely veszteségeit a párisi és newyorki cukorpiacon szenvedte el. Valójában úgy áll az eset, hogy ez a baromfi-osztály igyekezett a cégnek a veszteségeit pótolni és az addig, amíg a szeszon és a kiviteli lehetőségek jók voltak, sikerült is, de a tél folyamán ezernyolcszáz láda tojásküldeménye elromlott és képtelen volt az előre

* **Február elseje a TAC farsangi ünnepe.** Erről a társadalmi eseményről beszél ma városunk egész hölgyközönsége, amely különös gonddal és szeretettel készül erre az előkelő bárra, amely a nagy előkészületek után itélve, minden várakozást felül fog mulni. A TAC derék gárdája gondoskodik arról, hogy a meghívott vendégek ezen a farsangi ünnepen kitünően mulassanak és hogy mindenki jól érezze magát. Szinpompá és fény jegyében fog lefolyni a gyönyörűnek ígérkező éjszaka. A meghívók alapján a jegyeket a „Banat” szolgáltatja ki.

kikalkulált haszonnal a cégnek segítségére állani.

A helyzet ma az, hogy a Sylos részvénytársaságnak rendelkezésére áll a passzivum fedezésére szükséges összeg, ami nyolc millió leit tesz ki, de a tulajdonképpen fizetéseképtelenség a vele üzleti közösségben lévő Baltanela szeszgyárat érte, amely harminckétféle millió lei passzivummal szemben összesen csak huszonötmillió lei aktívumot tud felmutatni, így tehát a különbözet hétmillió leit tenne ki, amely egyezség esetén közel nyolcvan százalékos kvótának felel meg.

Temesvár választások előtt

A választói névjegyzékek kiigazítása A Magyar Párt felhívása

Temesvár, január 16.
A kormány legutóbb tartott minisztertanácsi ülésén elhatározta, hogy a községi és városi képviselőtestületi választásokat még a tavasz előtt feltétlenül elrendeli. Ez a felhivatalos híradás, valamint a közigazgatás egységesítéséről szóló új törvény ismét módot nyújt a polgárság azon részének, amely a választók névjegyzékéből az ősz elején tartott összeírásakor valamilyen okból kirekedt, hogy ezt a fontos állampolgári jogát érvényesítse és felvétesse magát a listába. A városi tanács már a közeli napokban közszemlére teszi ki a választói névjegyzéket, amely tíz napig áll majd betekintés céljából a nyilvánosság rendelkezésére. Községi választó minden 21 éves betöltött román állampolgár, aki az illető községben vagy városban már egy év óta lakik.

Temesvárott, még a múlt év nyarán ejtették meg a választói névjegyzékek összeállításához szükséges népszámlálást, a közszemlére kitett lajstromból azonban több mint ötezer választó maradt ki.

A közigazgatás egységesítéséről szóló új törvény akként intézkedik, hogy a községi, városi és megyei választók névjegyzékét az illetékes hatóságok minden év február hó 1-ig kötelesek összeállítani, illetve kiegészíteni és az így kiigazított listákat közszemlére kitenni, melyek ellen február 10-ig van a felelősségnek helye. A törvényszék

ez a szakasza most lép először életbe. A dokumentumok között elsősorban az állampolgársági bizonyítványt veszik figyelembe, amely nélkül senki sem juthat be a választói névjegyzékbe.

A Magyar Párt temesvári vezetősége már most figyelmezteti az érdekelteket, hogy ezt az alkalmat semmi esetre sem szabad közönyösen elmulasztani azoknak a magyar kisebbséghez tartozó polgároknak, akik eddig bármilyen okból nem rendelkeztek ezzel a fontos alkotmányos jogosultsággal. A magyarság politikai érdekeire döntő fontosságú, hogy az új állam keretein belül alkotmányos küzdelmél számarányának erősítésével tegye sikeressé. Nemzeti érdekek ellen követ tehát az el vételt, aki közönyből, vagy kényelmességből nem érvényesíti állampolgári jogait, amelyre a községi és az általános kamarai és szenátusi választásoknál a magyarság politikai harcában már a közel jövőben szükség lesz.

A szükséges utbaigazításokkal készséggel szolgál a párt helyi vezetősége, amely már beszerezte a választói névjegyzéket s abba bárkinek betekintést enged. A szükséges okmányok bemutatása mellett a párt következő megbízottai díjtalanul végzik a választói jegyzékbe való felvételt: **Veterány Viktor dr. elnök** (I. Deák-utca 5.), **Várnay Elemér dr.** (I. Hitelbank-palota), **Brebera Vencel dr.** (I. Jenőherceg-utca 8.) és **Kovács Béla dr.** (IV. Bonnaz-utca 6.)

Irodalom

A csanádi kisebb papnevelde története Szent Gellértől napjainkig. Fél-száz év előtt alapította Bonnaz Sándor csanádi püspök az Americanumot. Ezen jubileum adott alkalmat **Faragó János dr.** teológiai tanárnak arra, hogy az intézet történetét megírja. A mű jelentősége abban áll, hogy nem szorítkozik csupán az utolsó ötven esztendő történetének megírására, hanem felöleli a kispapnevelés egész kérdését az egyház alapításától kezdve. Az első évezred történetét csak röviden, vázlat-szerűen foglalja össze. Részletesen taglalja a csanádgyházmegyei kispapnevelés történetét, amely tulajdonképpen Szent Gellért csanádi püspökségével vette kezdetét. Megismerteti a káptalanok kialakulásának részleteivel és azok szervezetével. Kronologikus sorrendben szakaszokra osztva felkarolja az iskolákat és azok fejlődését. Rendkívül értékes könyvének az a része, amelyben a Csanádgyházmegye helyzetével a török uralom idején foglalkozik. A forrásmunkák racionális felhasználásával megismerteti a csanádi egyházmegye által alapított és fenntartott papnevelőintézetekkel és az egész katolikus közoktatásügygel. Uttörő munkát azonban a csanádi kisebb papnevelde történetének megírásával végzett, mert magyarul még nem jelent meg tisztán a gyermekszemináriumot tárgyaló mű. Megírja a szerző az új szeminárium építésének történetét is és így mint forrásmunka is nagybecsű. Nagy értéke a csaknem kétszáz oldalas könyvnek, amely a Landbote-nyomdában készült, hogy beosztása rendkívül praktikus, stílusa világos, tömör, minden felesleges cefrangtól mentes. Másfél esztendő fáradtságos munkájának eredménye a mű és írójának személye, a forrásmunkák, melyekre mindenütt hivatkozás történik, garancia a történelmi adatok megbízhatóságát és pontosságát. A könyv, mely a Missziótársulat Lonovics-utcai üzletében 120 leierű kapható, nemcsak papoknak, hanem elsősorban a laikus közönségnek érdekes és értékes olvasmány.

Színház

— **A német színház hírei.** A városi színházban játszó német drámai társulat előadásait napról-napra élénk siker kíséri. Ma este ismét premier lesz. Bemutatják Kurt Götz írók Die tote Tante und andere Begebenheiten gyűjtőcím alatt egybefoglalt három egyfelvonásosat, amelyek tele vannak szellemmel és lüktető humorral. Kurt Götz különben nem ismeretlen a temesvári közönség előtt. Ingeborg című darabja, amelyet nemrég mutattak be, általános tetszést aratott. Vasárnap három előadást rendez a német színház s mindháromszor derűs, vidám, mulatságos darab kerül színre. Háromkor a Der keusche Lebemann című vígjáték, hat órákor megismétlik az Ingeborg-ot, este kilenckor pedig bemutatása lesz Engel és Sassmann Die Reise in die Mädchenzeit című vígjátékának.

— **Strindberg a német színházban.** A német színtársulat tegnap este mutatta be kis Strindberg ciklus keretében Strindbergnek, Die Stärkere és Glaubiger című egyfelvonásosait. Forró és meleg színházi est volt. A legnagyobb elismerés hangján kellene megemlékeznünk minden egyes szereplőről, mert a megjátszásban és a hatalmas svéd író érzékletében elsőrangú művészi munkát végeztek a színészek. Mindkét színmű a kegyetlen, rideg életet viszi a színpadra s míg a Stärkere éles körvonalozással és meghatározással igyekszik a nő helyzetét és belső életvilágát boncolni, addig a Glaubiger, amelyet a szerző is tragikomédiának nevez, éles gunnyal és merész tollal rajzolta meg az élet félszégeit. Minden egyes szereplő művészi feladatát a legtökéletesebben oldotta meg, kitünő ösztönyt és a szerepekben való beleélés nivóssá és magas színvonaluyá avatták az előadást.

Irimiás mester

Scudier-tér és Preyer-utca sarok

Mérték utáni re-
delést 3 nap
alatt esz-
közd

Dus raktár mindenféle egyenruhában. Speciális műhely egyensapkák és Boullion-hímzés részére

I. Salinacichi

Timisoara, I., a német reálgimnázium mellett

Csevegjünk Asszonyom...

Asszonyom, mit tagadjuk, mulnak a napok. Alig tünt tova a végtelenség ködébe az egyik vasárnap, márismét jelentkezik egy másik és a mettől bizonyos kárörvendéssel kéri tőlem az e heti vasárnapi kéziratot. Hála az Istennek, ma érkezett levele kiségettel a zavaromból és engedje meg, hogy irásának bátor hangjéért e helyről is a legmelegebb elismeréssel adózzam. Többek között kijelenti, hogy furcsa ember vagyok és egyáltalában nem érti meg, hogy mindenkor és mindig csak a ma asszonyával foglalkozom, kifogásolja, hogy a férfiak, férjek, nősök és nőtlének eredendő bűnét nem látom meg és valamelyes magyarázatot kér tőlem erre vonatkozólag.

Mielőtt még érdemben levelének ezt a részét megválaszolnám, engedje meg asszonyom kijelenteni, hogy felette nagy tévedésben van akkor, amikor feltételezi, hogy szerénységem rítzik a nőktől, amikor feltételezi, hogy a nőben csak a rosszat látom meg és amikor végül feltételezi és nem kis maliciával adja tudtomra, hogy vizet prédikálok és bort iszom.

Hogy tévhitbe ne essék sem maga, sem más, aki ismer és úgy amenyire tudja is, hogy nem vetem meg a szép nemet, sőt ellenkezőleg becsülöm a magam módja és fel fogása szerint, erre a kérdésre, jobban mondva megjegyzésére nem most, hanem adandó alkalommal részletesen ki fogok térni. Ne vegye zokon, hogy most sokkalta aktuálisabb témám van számára és a ma felvetett kérdésem részben megfelel levele egyik részének is, amennyiben ezuttal a mai férjéről fogok magával négy szemközt beszélgetni.

A színhely teljesen mellékes. Képzetele odahelyezheti, ahol éppen a legjobban megfelel. Vidám hangulat, a cigány pompás simmikkel adózik a közönségének és igen természetes folyománya ennek a jókednek, hogy a tizennyolc éves legénytől kezdve a hatvan éves apósig mindenki táncra perdül. Hiába lenne ez ellen kifogásom, maga ugyanis tudja már, hogy sajnos, ma nem intelligens ember számba megy az a szerencsétlen halandó, aki nem simmizik. Még akkor sem írnam alá ezt a tételt, ha Nietzsche ismert szabadelüi okoskodása is elismerné a simmi tökéletes tudását, mint a felvilágosodottság egyik sarkalatos tényezőjét.

De ne térjünk el a tárgytól. Abban a kis lokálban (jaj majdnem elszóltam magam) volt egy hatalmas nagy asztaltársaság, Két férjes asszony, ezuttal férjeik társaságában és vagy hat-hét jól vasalt nadrág. Én csak a nadrágokat néztem, azok pompásan vágódtak a combokra. Ezzel a társasággal szemben, szür- csölgelte a bornedüt ismert temesváriakból álló kompánia, amelyben csak egy nőtag volt: az egyik urnak a szerelme, akitől havonta nem sajnál egy pár ezer leit ruhátárának kiegészítésére. Nem akarom azt mondani, hogy hivatásos szerető, ez utóvégre olyan belügy, amihez nem lehet közöm, de olyan nő, aki szükségét érzi annak, hogy pár ezer lei mellett ideálisan tudjon szeretni.

Hogy egyszerre egy lokálban táncolt vele, előlött már úgy ahogy napirendre térünk. De asszonyom, bocsásson meg, nem tudom, hogy érezte magát akkor, amikor férje egy pillanattal előbb még magával táncolt és rövidesen reá, azt a másikat, tudja akinek némi mellék foglalkozása is van, szorongatta a karjai között és lejtett vele végig a sikos parketten. Nekem feltűnt, igyekeztem figyelni magát, de úgy tett, hogy most nem törődik a férje urával és melegen foglalkozott egy fiatal, jólféülts huszonkétévessel.

Nem hiszem, minden modern világfelfogása és elnéző természete dacára, hogy maga ezt természetesen tartotta volna. Talán akaratlanul vagy akaratlanul is elsiklott felette. Mit tagadjam, nekem feltűnt, annyira, hogy most egy hét múltán sem fe-

lejtetem el. Ha engem kérdezne és nézetemet akarná megtudni, a szokott csevegés formájában a következőket mondanám magának asszonyom:

— Hogy az ön férje azzal a hölgyvel táncolt, sajnos, az egy elfogadott társadalmi izléstelenség. Különösen akkor, amikor a neje szemeláttára teszi azt. De hogy a férj ezt meg merészelle tenni, annak a legegyszerűbb indító okát, asszonyom, magában találom. Ne csodálkozzék, igyekszem meg is mondani, hogy miért. Ha a ma asszonya arra a társadalmi tökélyre tudná színvonalazni a maga helyzetét egy társadalomban, mint a családban, a férjével egy test és egy lélek lenne, ha az asszony rendelkezne mélyebb erkölcsi tőkével és életét nem élné le napi felületességekben, mint azt

teszi, úgy a férj is éles határvonalat vonna, hogy mit szabad, mit lehet és mit nem lehet megtenni, még ha egyszerű simmiről is van csak szó.

— Hiába asszonyom, nem tehetek róla, ismét csak magához tértem vissza, az összes következtetésem mind odairányulnak, hogyha a ma asszonya asszony lenne a szó igazi értelmében, úgy ilyen kicsinek tetsző, de mégis nagy horderővel bíró eltévelyedések nem fordulnának elő a társadalomban. Hogy a férje tegnap egy szeretővel táncolt, arra nem lehet az a válasz, hogy holnap maga a parket-táncos keblére veti magát. Kicsi nőánszok, amelyek azonban korlátozott, vagy korlátlanná teszik a nő és a férfi helyzetét a családi életben és a társadalomban.

Ez a válaszom, asszonyom.

Grósz Dezső.

Asszonyok tragédiája

Temesvár, január 16.

Megrendítő az a nap, amelyen az asszonyok, oda állva a tükör elé, meg kell állapítani: — öreg vagyok, megöregedtem. Tévedés az asszonyokról azt hinni, hogy nem „idejekorán“ állapítják meg öregedésüket. Az asszonyok nagyszerű ösztöneikkel pontosan tudják, hogy mikor öregek, hogy „passé“ az ifjuság, szépség, érvényesülés, sőt tudják azt is, hogy az öröm, amit az élet ilyenkor mégis ad, már nem ezeknek a kvalitásoknak szól, hanem az élet kegyes ajándéka, mert

az élet jó

és szerencsés körülményei néha úgy játszanak össze, hogy egy hervadt asszonyt átsegíthetnek ezen a nagy, asszonyi tragédián.

Csak az, aki már ott állt, egy ilyen meztelenítő tükör előtt, egy ilyen kegyetlen bíró előtt, akinek jelentett valamit az ifjuság és öreg lett ő is, az tudja csak megérteni, milyen szörnyű óra az, milyen nagy gyász az, mikor elodázhatatlanul megállapítja egy asszony, — hogy öreg. Mikor azt kell látni, hogy

nincs már semmi

sikeres attitűd, nem használ semmi kozmetikai ravaszság, nem használ semmi doping: öröm, álom stb., hiába jön a szépitő este, pasztellosra nyihitó, mégis ragyogató villanyfényével, mikor hiába minden erőlködés, mert a szépség szétesett, szétporlasztotta az idő és nem lehet többé a fiatalság harmoniáját kelteni. Akkor látja meg egy asszony, milyen nagy az élet, akkor látja meg az élet arcát,

mikor egyedül van

kezdődő hervadtságával. Mennyi hit kell egy szépasszonyoknak, mennyi remény, az életnek milyen hatalmas ösztöne, mennyi becsületesség, ha így megkopottan is vállalja az életet.

Minél valamirevalóbb egy asszony, a válság annál nagyobb. Gyakran a család, gyermek, a hivatás értelme, ezeknek az élető értéke is megtörik ennek a nagy problémának a torlászain. A serdülő kor nagy és

titokzatos problémái

hasonlatosak ehhez. A serdülő kor tik- kasztó kíváncsiságai közelítik meg egy asszony forró szenvedését szépségének és fiatalságának elhullásakor. A legtöbb asszonyi idegbetegség erre az időre esik. Becsületes, puritán, szomorú asszonyok ilyenkor gondolnak arra, hogy mohón, szerelemmel kellene élni az életet. Boldog asszonyok kicsit keserűek lesznek, kételkednek boldogságukban, lassulónak érzik az élet ütemét. Valami hivatásban élők ilyenkor számolnak le az élettel; az eredmény: okos rezignáció, de néha

méregpohár.

„Idejekorán“, amíg nincs késő, kell az asszonyoknak a szépségükkel és ifjuságukkal foglalkozni. Csak az tudja, hogy milyen nagy a hatalma a szépségnek, akit a természet csunya- sággal vert meg. Pedig hozzáértéssel, akarattal, önkritikával és önkultusszal a legtöbb, ugynevezett csunya nő széppé, illetve érdekessé alakíthatja magát.

Abszolút ápoltság a szépség alapja.

A csunya nő,

ha ápolt az egész lényé, ha diszkréten és egyénien elegáns, vetekedhetik a legszebb, de hanyag megjelenésű, rosszul ápolt nővel. A bőr és a test ápolásánál a folytonosságnak nem szabad szünetelnie. Az arc és a test folytonos ápolása konzerválja a fiataltságot. Minden asszonyoknak legyen elég ideje arra, hogy bőrét ápolja és testének ruganyosságát megtartsa. Amíg nem késő. A szépség és az ifjuság megérdemel minden fáradságot, ugyanis, mire föl lehet az értékét fogni: elmúlt! Mire élvezni lehetne: nincs!

A test és az arc ápolását naponta este kell kezdeni.

Ez ugyan paradoxszonnak hangzik és mégis így van. Este lefekvés előtt — ha ez bármilyen későn történik is — tiz-tizenöt percet szánjunk testgyakorlásra. Aztán az arcot, nyakat zsiros kenőccsel és puha ruhával gyengéden szabadítsuk meg a portól és piszoktól, majd langyos vízzel jól öblítsük le. Ha a bőr száraz, zsírosított kenőccsel kell éjszakára vékonyan be- kenni.

Ha az arcbőr zsiros, pattanásos, a pórusok feketék, kefével vagy gyökérből készült mosdóruhával naponta két-háromszor az arcot jól meg kell mosni, hogy

rózsás legyen

a lüktető vértől. A zsiros hajat és a korpás fejbőrt gyakran kell mosni és ecetes vízzel öblíteni.

Az étkezés — egész napon át — könnyen emészthető ételekből álljon, sok gyümölcsből, főzélékből és fehér húsból. A karcsúságot, a test arányosságát csak rendszeres táplálkozással és sporttal lehet megtartani.

A kezeket, — a körmök kivételével — ha citrommal megdörzsölik és esténként krémmel megmasszírozzák, finom, fehér és karcsu lesz. A kezek szépsége egy asszony lényéből sok mindent árul el.

Ha az arcon finom szőr jelentkezik, a világért sem szabad kihuzni, hanem szinteleníteni kell, gyógytárakban kapható, szintelenítő oldattal.

Nagy általánosságban a testi és a lelki élet összehangolt rendszerességével lehet

az ifjuságot megtartani

és a szépséget megteremteni. A test a lélek kívánságainak harmóniája s a legnagyobb kultúra jele. És kulturát érezni az asszonyi test körül, kulturát a lelke körül, mindig a legenyűgözőbb szépség marad. A szépség és az ifjuság illanó, de a test és a lélek kulturája megmarad a sirig.

T. J.

MOZI

Belvárosi Mozi:

Január 18, 19 és 20.

Gyárvárosi Mozi:

Január 21, 22 és 23.

Mehalai Mozi:

Január 26.

Világsikert aratott szenzációs monumental film! Az olasz filmipar utolsó remekműve!

Maciste a pokolban

Hatalmas dráma fantasztikus jelenetekkel 8 nagy felvonásban. Borzalmas küzdelem a jók és rosszak közt. Maciste, a gyengék örök védője számtalan fokozódó veszélyes küzdelmek után legyőz ezer ördögöt, hogy egy családnak boldogságát visszaadja.

A főszerepekben a híres és népszerű művész:

Bartolomeon Pagano

(Maciste) és Olaszország legszebb művésznői.

A turini Pittaluga filmgyár gyártmánya.

Felemelt helyárak.

Kedvezményes jegyek érvénytelenek.

Jön!

„Blood kapitány“

Jön!

Szenzációs és monumentális film, benyomástkeltő háborus jelenetekkel.

Tristis:

A néger.*

— Mi itt a Montparnasseon nem is tudunk már nevetni. Csak játék ez itt. Óreg, fáradt gyerekek játéka. Igaz?

Nem válaszoltam. Igaz, persze hogy igaz.

Mindig szomorú volt ez a leány. Nem tudott örülni semminek. Rossz modell lett belőle. Néha két óras aktot végigpityergett. Bocsánatot kért, így meg úgy, de muszáj sirni. Egyszer ajánlotta: hagyjuk abba ezt a párisi életet. Gyerünk valami lakatlan szigetre, ahol egyedül lehetünk. A vadak közé kell menni élni, valahol az Ocean közepén egy szigeten — magyarázta nagy meggyőződéssel.

— Nem szeretsz már te, csacsi? Hozzám simult. A kezem után nyult, hogy megcsókolja.

— Talán a jövő héten meghalok — köszöntött egy este minden bevezetés nélkül. Nevetett, de én éreztem, milyen komoly és szomorú, amit a nevetésével szeretne elsvindlizni.

Meghalni. Talán így jobb. Akik nagyon tudnának élni, azok mind a halállal bajlódnak. Minden reményük ez a jóságos furcsa álmom. Meghalni.

— Te eljössz velem meghalni? — és a hajamat babrálta, mint egy gyermek.

En akkor készültem az őszi tárlatra. A zsűri napos sarkot adott a második teremben. A katalógusban öt világérsz vándora olvassa a nevem: husz éves, két kompozícióval. Fehér carrarai márványban.

Meghalni? — Te mit tudsz úgy szeretni ezen az életen? — nem értette az én rajongásomat ma, a nagy ünnep lázas készülődésében.

— Szeretem az életet! Most az egyszer, először igazán. Nézd, milyen boldogok lehetünk, ha holnapután nevem van. Husz éves vagyok. Te csacsi, husz éves! Nézz ide, csodáld ezt a négy figurát. A világ legszebb alkotása, az enyém. Holnapután, nem, holnap az egész világ a mienk. Most meghalni? ... Várj. Talán hazudok, nem így lesz. Akkor jövök, én is elkísérlek.

Elkísérem. Ennek örült egyedül. Nem hitte az én álmomat.

Néhány hétig megint éltünk. Vidámabbak voltunk. A tárlat plakátjai minden utcasarokról életet mosolyogtak. A szobraimat napról napra ragyogóbbnak láttam. Pár nap múlva megnyílik a tárlat. Alig tudtam aludni. Néha hajnaltájt megkönyörült rajtam az álmom. Persze hogy a tárlaton voltam. Szobraim előtt a kritikushad szóltan csodálattal, áhítattal nézi a szobraimat. Ki ez az ember, hol van, hány éves, micsoda nácio? Én vagyok kérem.

Megöleltem a lányt. Élni, élni... Egy este nagy kacagással rontott a műterembe.

— Te képzeld, három óra hosszat loholt utánam a kövér néger. Tudod, aki mindig bámul téged meg engem. Te ismered azt a fekete négert a Kis Barból. A földalatti pénztára előtt találkoztunk. Velem szembekerült a kocsi. Az Operánál, mikor átszálltam, utánam jött. Két óráig várt a kalaposnő kirakata előtt. És most megint a kapuig kísért. Félkilométerről persze. De a szeme olyan szerelmesen pislogott, hogy majd megsütött. Egy szuszra hadarta el ezt mind és várta, mit szólok. Elkomorodott, amiért nincs mondanivalóm.

— Te nem szeretsz. Csak a néger szeret.

Vasárnap este a Kis Barban találkoztunk a négerrel. Irt. Ugy csinált, mintha nem látta bennünket. Az ötödik sarok tükrekből csodálta a leányt. Rajtam keresztül futott néha a pillantása. Vajjon belém harapna ez a néger, vagy mit csinálna, ez járt egyre az eszemben.

Azóta gyakoribbak lettek találkozásaink a négerrel. Az ötödik sarok tükrekn keresztül összebarátkoztunk. A leány se félt tőle. Barátok mesélték, a kövér néger fest, tavaly nagy sikere volt. Álmomban is jelentkezett a néger, míg vagy két hete eltűnt. Nem féltékenység volt, de jobb így. Mit akart ez a néger?

Ma reggel, a nagy ünnep reggelen, mikor a tárlat megnyitására siettem, kapum előtt találkoztam a négerrel. Piszkos gallér volt rajta, fekete bőrén is meglátszott soknapos szakála. Máskor dandy volt. A kapum előtt várt. Idegesen, nyugtalanul, rémülten, vakmerően. Sohse láttam ennyi indulatot arcon, szemekben. Talán megtámad?

Nem támadott meg. Mélyen megemelte a kalapját, felém jött. Megfogta a kezeimet mind a két kezével.

Olyan közel állt mellém, hogy a forró leheletét éreztem. És a szeme tele volt könnyel, mikor valami esetlen, alázatos koldus hangján, megszólalt: Uram, én nagyon szerencsétlen vagyok...

Végtelen percekig álltunk majdnem egymásba karolva. A házmeisterünk tátott szájjal bámulta ezt a furcsa látványt.

Szerettem volna vigasztalni ezt a szegény fekete embert. Képtelen voltam beszélni. Egy taxi állt meg a sarkon. A néger elvánszorgott mellőlem, a taxi elvitte valamerre ezt a reménytelen elhagyott embert.

Nem mentem el a tárlat megnyitására. Hazamentem. A leány még aludt. Leültem az ágya szélére és csak néztem ezt a drága, szent cselédet.

Páris. Ujvári József fordítása.

„A hid”

Részlet az első felvonásból.

Herczeg Ferenc nagyszerű színművéből való ez a rész, amely új darab legutóbb a pesti Nemzeti Színházban került bemutatásra.

Széchenyi: (Huszárkapitányi diszben, vállára vetett mentével, belép és katonás tartásban megáll.)

Grassalkovich: Széchenyi Stefi —? Ádámházy: A Franci fia?

Nádor (kezet nyújt neki): Vegye elő a szolgálaton kívül ábrázatját, itt jóbarátok közt van. Ön itt mindenkit ismer? Hogyne! Azt hiszem sógorságban és atyafiságban van az egész illusztris societással. — Önről beszélünk az imént és ha próféta volnék, fényes katonai karriert profeciáltam volna Önnek.

Széchenyi: Császári fenség, — kínos helyzetben vagyok, — be kell vallanom: azért kértem audienciát, hogy bejelentsem fenségednek a hadseregéből való távozásomat.

Nádor: Nem akar kvietálni? Széchenyi: De igen, fenség! Nádor (szünet után): Kár. (Szünet). Pedig ez férfias, szép hivatás.

Széchenyi: Igen — háboruban. De most előreláthatóan husz éves békénk lesz...

Nádor: A tétlenségtől fél. No és ha valaki Cenken agarász, az nem tétlenség?

Széchenyi: Pesten maradok, fenség, dolgozni akarok...

Nádor: Mit ért a magyar gróf dolog alatt?

Széchenyi: (mosolyogva): Egyebek közt egy hidat is szeretnék építeni...

Nádor: Hidat? Igen, valamit már hallottam...

Széchenyi: Állóhidat a Dunán. Ádámházy: (Grassalkovichhoz): Mit akar építeni?

Grassalkovich: Hidlást. A Bruckn. Ádámházy: Minek az? A nagyapánknak sem volt. (Nádorhoz.)

Lehet, hogy itt senki sem érzi szükségét az álló hidnak. Pest és Buda évszázadok óta farkasszem néznek egymással, anélkül, hogy kezét nyújtottak volna egymásnak. De én valami szörnyű barbárságot látok abban, hogy jégzajlás idején békés polgárok — nők, gyermekek — olykor egy csésze kávéért vagy valami táncvigalomért — kockára vetik az életüket. Az emberi életnek ez a semmibe vevése, az élet értékének fel nem ismerése: ez az ázsiai eredet bélyege.

Nádor: Fellegekbe nyuló akadályokon kell keresztültörtetnie. Hogyan fog boldogulni?

Széchenyi (mosolyog): Először megnyerem az országgyűlést, irni, szónokolni fogok — bejárom az országot — tizszer, százszor elmondom ugyanazokat az igazságokat, az emberek bele fognak kábulni, kétségbe fognak esni, de végül minden országgyűlési követ utasításában benne lesz az állóhid.

Nádor: És a pénz? Sok pénz kell ám hozzá.

Széchenyi: Mindenki, aki átmege a hidon, fizet egy garast.

Grassalkovich: Igazán kevés! Ádámházy: Egy garas nem sok!

Nádor: Majd mindjárt meglássák az urak, hogy egy garas nagyon sok. (Széchenyihez.) A nemes emberen is megveszik a hidvámot?

Emlékkönyvbe

Irt: Heltai Jenő

I.

Türelmes hátán a fehér papírnak
A vers, melyet az alkalom farag,
A bölcsesség, mit emlékkönyvbe írnak:
Rímek, szavak botor játéka csak.
Emléklül írják. Emlék az, amit
Hideg, közömbös tollal írtam itt
S mi nem köt össze senkit semmivel?
Az emlék az, amit szívünkbe vésünk,
Örök örömrünk, örök szenvedésünk,
Örökké él, sohsem felejtjük el.

II.

Akit az istenek szeretnek,
Örökre meghagyják gyerekeknek,
Bizakodónak, nevetőnek.
Az élet annak puha szőnyeg,
S útravalója sugaras derű.
A világ annak micsoda?
Mindennap millió új csoda
S az élet s a halál oly egyszerű!
Játék az élet, élet csak a játék,
Élet, halál csak játék, kis ajándék.
Te is maradj az, kicsi lányom,
Mosolygólelkű, üde, friss,
Maradj gyerek, szívből kívánom,
Még nagymama korodban is.

Széchenyi: Mindenkin, fenség.
Wesselényi: Az fizessen, akinek van!

Grassalkovich: Nem lehet! Nemes ember nem fizethet! Ez a szabadság megsértése volna.

Grassalkovich: Ellene fogunk szegülni a nemzetrontó tervnek.

Nádor: Azt hiszem, az urak má megkéstek.

Ádámházy (Széchenyihez): Egyedül fogsz maradni!

Wesselényi (közbelép): Hajnalodik urak és ha az éjjeli kísértetek világos nappal az utcán járnak, közel a veszedelem, hogy kinevetik őket.

Nádor: Gondolt arra, ki fog az Ön hidján átjárni?

Széchenyi: A pestiek és a budaiak, fenséges ur.

Nádor (fejét rázza): Nagyobb ur: Európa — vele a XIX század.

Széchenyi: Akkor diadalív formára épitem a hid oszlopait, hogy méltóan fogadjuk a dicső vendégeket.

Nádor: Biztos Ön abban, hogy a magyarság már elkészült Európa fogadására?

Széchenyi: Mi baj lehet belőle, fenséges ur?...

Nádor: Tudok népekről, amelyeknek haláluk lett az európai civilizáció.

Széchenyi: Nem nagy kár az indiánusért, aki együtt pusztul a mocsárlázzal és a farkassal.

Nádor: A civilizáció szempontjából igaza lehet — de ha én indiánus volnék, mégis sajnálnám a fajtámat.

Széchenyi: De hát inkább azt ajánlja fenséged, hogy minden maradjon a régi ben?

Nádor: A világért sem! Én különben is azt hiszem, ütött a magyarság órája és amit Ön nem csinál meg, azt megcsinálja más, de mindenesetre megcsinálódik. Abban a pillanatban, midőn a hid ötlete kiugrott az Ön fejből, már meg is indult a népvándorlás, Ázsia és Európa között. Ezt nem lehet többé megállítani. De ki ne felejtjen egy pár padlót a hidból, nehogy a vízbe pottyanjának a járókelők.

Széchenyi: Hogyan érti ezt fenséges uram?

Nádor: Ha az országgyűlés elfogadja a hid plánját, akkor elfogadta a nemesség adózását is. A nemesi osztály, amelyet eddig mesterségesen megvédték, ki lesz szolgáltatva sorsának. Én azt hiszem, sorsa a pusztulás lesz.

Wesselényi: Ha élehetetlen, akkor nem is érdemli meg az életet. A francia nemesi osztály is elpusztult, de Franciaország él és virágzik.

Széchenyi: Fenség, mi azt emléjtük, hogy tovább is mi tudjuk vezetni a nemzetet.

Nádor: Önök? A főnemesek?

Széchenyi: Nem, fenség. Mink azok vagyunk, akik dolgozni akarunk érte.

Nádor: A népet nem azok vezetik, akik dolgoznak érte.

Széchenyi: Hanem kik, fenséges uram? Tudja Ön, ki a nemzet?

Nádor: Akik beszélni tudnak a nyelvén.

Wesselényi (mosolyogva vállat von): Nem a régi kiváltságos osztályok, hanem együttvéve minden magyar...

Nádor: És a horvátok? A szerbek? A tótok? A románok? Ugy látom, itt hiányos az Önök hidjának padlózata — bele ne essünk a Dunába!

Széchenyi: A közös szabadság a magyarság testvéreivé fogja őket tenni.

Nádor: A nemzetek sohasem testvérek. A szeretet nem diplomáciai faktor. Ön, gróf Széchenyi, a civilizáció fátylájával megvilágítja a magyar éjszakát. Gondoljon reá, sok gyulékony anyag van az országban.

Wesselényi (sötéten): És ki halmozta azt fel, fenséges uram?

Nádor: Sem Ön, sem én, édes Wesselényi, de ha lángra lobban, akkor benn éghet minden. (Széchenyihez): A magyar fátylahordó nyomában a tűzvész jár.

* Tristis-Stepper Vilmos író-újságrónak, aki egy év előtt Temesvárról származott ki Párisba, ez az első francia nyelven írott tárcája, melyet egyik előkelő francia folyóirattal egyidőben közöl a Déli Hírlap.

Gyerekujság

Szerkeszti: Kőrö Pál bácsi.

Kalandos Palkó utazásai

— Fogságban. —

Sam Hawkens és Kalandos Palkó rég néhány napig maradtak az apacsoknál. Ezalatt Sam Hawkens Winnetuval megbeszélte jövetele tulajdonképpeni célját. Megállapodtak abban, hogy a tél beállta előtt Sam Hawkensből eljön az apacsok területére és ész felé vadászni fognak hódra, redvére, antilopra, vidrára és egyéb némes jószágra s mire eljön a tavasz, sok bőrük lesz együtt. Ezeket aztán elviszik a legközelebbi városba, ahol majd jó pénzt kapnak értük a kereskedőktől. Ezekből a drága premekekből leszülnek ugyanis az elegáns városi lányok, miket az előkelő hölgyek és csak viselnek és amelyek igen drágák.

Mikor Sam Hawkens és Kalandos Palkó elbucsztak az apacsoktól, azok előbb nagy lakomát rendeztek a füzte étükre, majd pedig a vezérek, természetesen köztük volt a fiatal Winnetou is, messzire kísérték őket. Az apacsok területén kezdet fogtak velük még egyszer, Palkónak — akinek történetét ottléte alatt megismerték — azt kívánták, hogy szerencsésen térjen vissza Európába családjához, Sam Hawkensnek pedig utánakiáltottak:

— A viszontlátásra!
— Ami meg is lesz, ha nem tévedek, — válaszolt Sam Hawkens, miözben a kezével még egyszer bucsút tett az apacsok felé.

Azokban a napokban igen nagy őszég volt és bizony így nem lehet valami nagyon csodálkozni, hogy lassaink csak nagyon lassan haladtak előre. Igaz, hogy utjuk nem is volt valami sietős és így bizony a legnagyobb részét áthevették valamilyen bokor árnyékában és csak éjjel oroszáltak előre. Napközben gyakran ismételtette Sam Hawkens:

— Kutya egy hőség van, ha nem tévedek. En már felig pecsenyének zsem magamat tőle, ha nem tévedek.

Ilyenkor elővette nagy fehérpetyes írószekendőjét és törölgette a homlokán az izzadságot.

A harmadik nap hajnalán, amikor gyerdő szélén jártak, Sam Hawkensök apró lábnyomot vett észre.

— Nemsokára pecsenyét eszünk, a nem tévedek, — mondta, — mert a lábnyomokból látom, hogy szarvak jártak erre, ha nem tévedek.

Leszállt a lováról, megnézte a uskáját, hogy rendben van-e és bent az erdőbe. Néhány perc múlva alkó puskalövést hallott és nemsokára Sam Hawkens visszatért, valn egy lelőtt szarvast hozva.

Most már Palkó is leszállt a lováról. Száraz ágakat hordott össze, izet gerjesztett, miközben Sam Hawkens lenyuzta a szarvast és jó nagy usdarabokat vágott ki belőle. Nem elt bele félóra sem és máris jóízűen tték a finom pecsenyét.

— Ugy jóllaktam, mint a duda, ha a nem tévedek, — mondotta Sam lawkens, — jó lesz egy kicsit leihenni, ha nem tévedek.

Palkó is biztatta Sam Hawkenst, hogy csak feküdjön le a puha gyepre, majd ő melléje ül és vigyáz. Sam Hawkens hamarosan álomba is merült. Palkót, aki egy helyben ült, bizony szintén elnyomta a buzsóság és amugy ülésében elbóbiskolt. Arról álmodott, amiről gyakran elgondolkozott. Álomban odahaza látta magát, amint hosszú távollét után hazaérkezett. Álomból hirtelen éles fájdalom ébresztette fel. Fölnyitotta a szemét és maga fölött látta a fiatalabb gazembert, akit az apacsok szabadon eresztettek, amint éppen szíjjal összekötözte a kezét. Hirtelen oldalra pillantott és látta, amint az öregebb gazember Sam Hawkenst kötözte meg. Közbe káromkodott és így szólt:

— Most majd alaposan visszaaduk a kölcsönt, amiért az apacsoknál elennünk voltál. Majd megkínózlak és megtanítlak rá, hogy mit tesz az: engem megbántani.

Sam Hawkens nem szólt semmit. A gazfickó sértegetéseire megvető tekintettel válaszolt. Ezt látva Palkó, szintén nem jaidult föl a fájdalom alá, amelyet a szoros szíj okozott, hanem összeszorította a fogát és némán türt.

Kalandos Palkó elgondolta, hogy ennek bizonyára ő az oka, hogy a két gonosztevő fogságába kerültek. Ha nem szundított volna el, akkor azok nem közelíthették volna meg őket észrevétlenül. Így erre felé csavarogva, álomukban meglepték őket és gyorsan rájuk rohantak.

Segítsük a madarakat!

Gyerekek, ugye szeretik a jó, finom, zamatos gyümölcsöt? Ugye szívesen eszitek a piros cseresznyét, a nevető barackot, a mosolygó almát, az aranyos körtét, a hamvas szilvát, a ropogós ringlót? Pedig tudjátok-e, hogy ez a sok remek gyümölcs állandó veszedelemben forog a sok hernyó és különböző féregtől, amely még virágjában lerágja a fáról?

Csakhogy Isten a mi gyümölcsfaink mellé szárnyas kis csöszöket rendelt ám. Ezek a szárnyas kis csöszök a madarak, amelyek szorgalmasan pusztítják a hernyókat és férgeket. Mihelyt egyet meglátnak, odarepülnek és azt mondják:

— Majd adok én neked a gyerekek elől a gyümölcsöt elpusztítani.

Mire aztán újra összecsapja csőröcskéjét, már benne van a rágszáló hernyó, vagy pusztító féreg.

Gyerekek, ezek a kis szárnyas gyümölcsfacsöszök ilyenkor télen, nagy bajban vannak. Nemcsak fáznak, dideregnek, hanem éheznek is. A kertben nem találnak hernyót, férget, a mezőn sem lelnek magot.

Mutassátok meg, hogy hálások vagytok irántuk, amiért tavasszal, nyáron és ősszel megmentik számotokra a gyümölcsöt. Fizessétek meg most nekik a bakterkodást. Ne pénzzel fizessétek nekik, mert hisz mit is csinálnának a madárkák a pénzzel? Szedjétek össze a felesleges kenyérdarabokat, mik az asztalnál megmaradnak, morzsoljátok azokat össze, aztán nyissátok ki az ablakot és a morzsákat szórjátok az ablakdeszkára. Ha aztán a becsukott ablakot figyelitek, látni fogjátok, hogy a kis madárkák hogyan szállnak oda és csipogva szedik fel a morzsákat. Minden jó gyermeknek kötelessége, hogy a szegény madarakat télen segítse, táplálja.

Ne feledjétek el, hogy minden madárral, amely télen elpusztul, kevesebb csösz lesz a gyümölcsös kertekben. Akkor pedig a gyümölcs is kevesebb lesz.

Rejtvények.

1. Rejtett szó.

Első tagom ital, második füszer, együttvéve egészben hüvelyes főzelék vagyok.

2. Betűrejtvény.

innen TISZ túl
 Á

3. Verses talány.

Ha egészben veszem: egy fekete madár, a második része: állat, négy lábon jár, az első szótagja egy kis kérdőszócska, első betű híjján: jól vág, ha nem ócska.

A megfejtéseket szerda estig kell behozni, vagy beküldeni.

Rejtvénymegfejtés:	
1.	
2.	
3.	
Megfejtette	
Lakik	

Szerkesztői üzenetek.

— E rovatban minden olvasónknak a legnagyobb készséggel szolgálunk felvilágosítással. —

Mimóza. Fialat kislány vagyok, — írja — alig tizenhatéves, telve rajongással és buzgó hittel az élet szépségei iránt. És ezzel a tizenhatéves rajongással és hittel máris elért életem első nagy csalódása. Szerelmes lettem. Első nagy szerelmem. Sirtam örömben és boldogságomban. És most öröömön bánattá, boldogságom kétségbeeséssé változott. Akit szerettem, megcsalt. Lehet, hogy még mindig szeret, de nem tudok neki hinni. Nem tudok neki hinni, mert úgy veitem észre, hogy ő ezt az én első nagy komoly, egész életre szóló szerelmemet nem vette olyan komolyan, mint én. Amikor az én szeméim a könnyek ködfátyla lepi be annak elmondására, hogy ez a szerelem milyen gyönyöröket nyújthat még nekem és neki, mindkettőnknek, akkor ő nevetni tud. És ez a nevetés belevág, bele-sajog a szívembe, elkeserít, boldogtalanná, szerencsétlenné tesz, mert úgy érzem, hogy az ő érzései nem méltók az én nagy-nagy szerelmemhez. És mégis szeretem. Mit tegyek?!

Édes kislány, a maga tizenhatéves rajongásával ne essék kétségbe. Örüljön az életnek és minden csunyasága mellett is ezernyi szépségének, melyeket a tizenhatévesek számára tartogat. Lepje be szemét a boldogság könnyes árja, mert nem a keserűség, minden ifjúkori szerelmem kísérője ez. És ne szomorkodjék az „Ó” nevetésén, mert bizonyára ez is szívéből fakad. És bizonyára szereti magát. És ne mérlegelje, hogy melyikük szerelme nagyobb. A szerelem nagyságát nem fokok szerint mérik. Ha két ember legjobban szeret, úgy az a legnagyobb szerelem. Mindkettőjüké a legnagyobb, bár talán nem egyforma. Ne sirjon és ne szomorkodjék. Örüljön, hogy szeretik és főleg annak örüljön, hogy maga tud igaz szívből, tisztán, becsületesen, őszintén, a

tizenhatévesek minden rajongásával és hitével szeretni. Csak egyszer tizenhatéves mindenki. Ne rontsa ennek az ide ifjúságnak szépségét hiábavaló tépelődésekkel. Örüljön és higgyen. Higgyen még akkor is, ha „Ó” hazudna magának. Ne felejtse el, amit Molnár Ferenc is megállapított egyik darabjában, hogy Mátyás királlyal meghalt az igazság és mégis élünk, nevetünk, sírunk, örülünk, bánkódunk, de ha valamelyik királlyal meghalna a hazugság, akkor egész szerelmi életünkkel elmehetnénk — a fenébe. Mert a hazugság is lehet szép, színes, szívet és lelket gyönyörködtető. Csak hinni kell benne. És ha valamely hazugságnak csak egy hívője akad, megcsúnt hazugság lenni. Tehát ne legyenek aggályai. Higgyen, mert a hit boldogít és szeressen, mert a kettő együttesen a legnagyobb boldogság. A tizenhatévesek rajongása és hite oly nagy, hogy az még komoly csalódásokon is átsegíti őket az életben.

S. K. Temesvár. Ön megharagudott a Déli Hírlapra és hogy haragját éreztesse is, lemondta az előfizetést. A harag és lemondás oka az, hogy a Déli Hírlap megírta az orsovai petroleumgyárban a vámtarósság és az igazságügyi fórumok által meghatalozott vámvisszaéléseket. Megírta négy héttel a vámszalás fel-fedezése és három héttel azután, hogy a visszaélések gyanúsítottjai vizsgálati fogságban vannak, melyet a karánsebesi vizsgálóbíró rendelt el, a karánsebesi törvényszék és a temesvári tábla jóváhagyott. Tehát nem érhet az a szemrehányás, hogy időelőtti szenzációhajászás vezérelt, amikor az ügygel foglalkoztunk. Önnek jogában áll lemondani a lapról, amikor tetszik és nem köteles azt indokolni. Megengedi azonban, hogy ezen indokolásához olyan gondolatokat fűzzünk, amelyek önkéntelenül is támadnak ebben az esetben — mindenkinél. Semmiesetre sem megyünk el addig, hogy a legszorosabb kapcsolatot keressük az Ön előfizetési lemondása és a vámszalások között, amelyekről különben regébeli lapban, temesvári újságokban is olvashatott, sőt bejárta az egész erdélyi és jugoszláviai sajtót is. Sajnáljuk, hogy Ön ez a leleplezés olyan mélyen érinti, de viszont a modern újságírás már túl van azon a koron, amikor a nyomdász-laptulajdonos-szerkesztő nem merde addig leadni munkatársának egyik hírét, melyben ilyenféle kitétel volt, hogy „írott, mint egy kefekötő”, míg meg nem győződött róla, hogy lapjának nincs kefekötő előfizetője. Ezen túl vagyunk. Hála Istennek, bármennyire sajnáljuk is, hogy elvesztettük — kefekötőelőfizetőnk.

L. P. Lugos. Könyvrendelését megkaptuk és a kért könyvek már el is mentek címére. Eláruljuk Önnek az üzleti titkot, hogy miként vagyunk képesek előfizetőinknek minden könyvet husz százalékkal olcsóbban rendelkezésre bocsátani. Megállapodtunk egyik könyvkereskedő céggel, hogy egész könyvszükségletünket kizárólag nála szerezzük be. Erre a nagy kötésre való tekintettel az illető cégtől tíz százalék engedményt kapunk. A másik tíz százalékot sajátunkból fedezzük. A magyar kultúra támogatása megéri egy magyar lapnak ezt az áldozatot. Vannak újságok, melyek különböző sorsolásokat rendeznek. — házakat, butorokat, toronyórákat aranylánccal sorsolnak ki, — mi előfizetőink kulturális igényeit akarjuk elősorsban kielégíteni. Ugyanez a helyzet a kölcsönkönyvtárral is. Ennek havi előfizetési díja hatvan lejt, viszont a mi előfizetőink havi negyven lelejt kapják, illetve vehetik igénybe a L é g r á d y-féle több ezer kötetes kölcsönkönyvtárat, miután a Déli Hírlap a husz lejt havi differenciát szívesen áldozza a kultúra oltárán.

Kiváncsi. Nem a Déli Hírlapra bármely naptól kezdve előfizethet, nemcsak elsején vagy tizenötödiken, Aki most előfizet, annak garantáljuk, hogy a lap terjedelmének növekedésével bekövetkező előfizetési díjemelés rá nem fog vonatkozni, hanem a régi áron kapja a lapot.

S. József, Lugos. Ön leközi a Déli Hírlap első orsovai tudósítását a petroleumgyári panamáról nagybecsű lapjában. Még azt a fáradságot sem vette magának, hogy átírja, hanem egyszerűen átnyírja. Bocsanat, valamint mégis fáradozott vele. Az alcímeket kitérülte és természetesen azt is, hogy „A Déli Hírlap kiküldött tudósítójától” való a cikk. Jölesik, hogy olyan élénken és frissen szerkesztik lapunkat, hogy lapjaink felhasználhatják cikkeinket, de az újságíró — hogy is mondjuk enyhén? — szokások megkövetelik, hogy eredeti cikkeknél és riportoknál, különösen ha azok, mint a jelen esetben, tetemes kiadásokkal jártak a lapra nézve, hivatkozás történjék a forrásra.

HUHN
hölgyfodrászat, Henni hajfestés, hajmaunkák, manicur és pedicur urak részére is.
Timisoara - Belváros, Jendherceg-u. 5

A verbai kezelése a szájon át!
Betegek!
Ha nem bírjátok ki a neosalvarsan injekciókat, akkor kérjétek orvosotoktól „TREPARSOL“-t,
melyet kipróbáltak: Dr. Clement Simon a Sain Lazare-kórházban Páris. Dr. Angholovici a Colentina-kórházban és Dr. Iliescu ezredes, a katonai kórházban. A szifilisz és malária kezelésére szolgáló új preparátum, mint bármely más orvosság a legkönnyebben bevehető a szájon át, a ért bárki által is könnyen kezelhető. Minden drogeriában és gyógyszerüzletben kapható. Főraktár: N. Sterescu gyógyszerüzlet, Bucuresti, Bul. Elisabeta 34, mely kívánatra küld árjegyzéket

Vas- és rézbutorgyár
III, Piata Bisericei (Templom-tér) 2. sz.
Központi iroda: Hermes Bank
Löffler-palota
A gyár modernül berendezett és külföldi szakmunkások által gyártott vas- és rézbutor, ugyszintén kórházberendezések készítésével foglalkozik. Központi iroda telefonja: 183
fonja: 316 és 528

Mignon gyermekruhaszalon Temesvár-Belváros, Hitelbank-palota

Rikkancsok

fix fizetéssel és magas jutalékkal
felvétetnek a
Déli Hírlap-nál

A világ
legszenzációsabb
gramofonjaija
három vezető
márka

His Master's Voice
Columbia
Odeon

vételkényszer nélkül meghall-
gató Katzkynál, Timisoara,
Merczy-utca 10. Lemezuj-
donságok nagy válasz-
tékban

Timisoara-Fabrica, F6-utca 33-35

a
legjobb
arcápoló
szer.
Kapható
Dr.
KOVÁCS
ALADÁR
gyógy-
szertárá-
ban

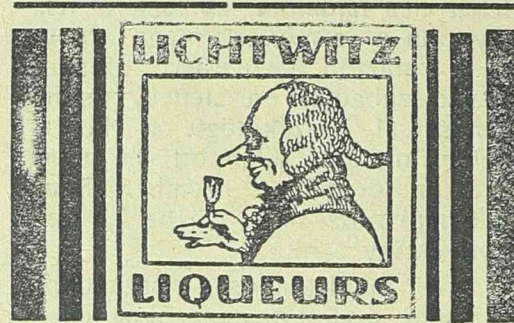
Felhívom a tisztelt közönség fi-
gyelmét, ha
**varrógépjét vagy
grammofonját**
szakszerűen, jótállás mellet javi-
tani óhajtja, forduljon azonnal a
varrógép javító központba
BECKER, III, Mühle Vilmos-u. 1.

Krausz Salamon

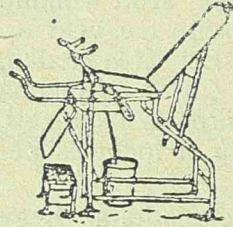
ortopéd és
divatcipész

Zápolya u. 4
Bejárat a
kapu
alatt.

Orvosok
számára nagy fizetési engedmények.

Műtöasztalok, műtö-
szekrények, mosdók,
irigátorok, orvosi fel-
szerelések, mind au-
togén előállításban
kaphatók **GOLD-
STEIN JANCU**
Bucuresti, Strada
Carol 44. 314

Apró hirdetések

Egy szó ára 2 lei. Vastag betűve
5 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 25 lei.
Álláskeresőknek 25 százalék engedmény
Dij előre fizetendő.

Jó házi koszt kapható uri családnál. Aján-
latokat „Házi” jelige alatt a kiadóhivata-
továbbít.

Uricsaládnál egyedülálló urinők és ural-
részeire izletes ebéd és vacsora kapható.
Ajánlatokat „Házikoszt” jeligére a kiadóba
kérek.

Gyárépület, istálló és cselédlakás-
együtt kerestetik, Józsefvárosban esetleg
Erzsébetvárosban. Ajánlatokat „Fenyő” jel-
igére a kiadóba kérek.

Gyakorlott gépirónót keresek a délután
órákra. Ajánlatok „Szorgalmas” jeligére
kiadóba kéretnek.

Egy önfűthető fürdőkád eladó, Erzsébet
város, Stefánia-utca 1.

Napi fahordásra embert keresek. Belváros
Erdő-utca 12, II.

Butorozott szoba teljes ellátással 2 sze-
rényebb fiatalember részére kiadó. Ugyan-
ott házbán és házon kívül ebédkoszt kap-
ható. Erzsébetváros, Korona-utca 3, földszin
jobbra.

Fassbinder Lajos piros igazolványa elveszett
Kéri leadni a rendőrségen.

Szoptatós dada ajánlkozik a vidékre is
Cím a kiadóban.

Ha szép akar lenni, használjon
Kulka-féle Liliomtej-kremet, liliom-
szappant, liliompudert, 3 színben
Kapható kizárólag Kulka Emil vá-
rosi gyógyszerárában, a Fekete Sas-
hoz, Belváros, Szentgyörgy-tér.

Bali és estei ruhák

a legszebb kivitelben Szlomaneknél
Gyárváros, Andrássy-ut.

A legmodernebb és legizlésebb
kivitelben
kabátok, kosztümök, estélyi- és
utcai ruhák

„STAR”

női-divatszalonban készülnek.

Tulajdonos: ROSENBERG ESZTER. II, Indóház-u. 20.

Akar

gyorsan, pontosan, megbízhatóan értesülni az összes bel- és külföldi eseményekről?
Akkor fizessen elő a Déli Hírlapra. Ha

Ön

szívesen olvas jó könyveket, akkor is fizessen elő a Déli Hírlapra, mert ezáltal
havi hatvan lei helyett

negyven leiért

lesz tagja a **Légrády-féle több ezer kötetes kölcsönkönyvtárnak,**
mert a differenciát a Déli Hírlap fizeti. A jó könyvet

szeretni

kulturális kötelesség. Ha előfizet a Déli Hírlapra, akkor olcsón jut az irodalom
legujabb termékeihez, mert a Déli Hírlap kiadóhivatalában
minden könyv bolti árából husz százalék engedményt kap. Ezért

siessen

előfizetni a Déli Hírlap kiadóhivatalában (Szentgyörgy-tér 4.) egy hónapra hatvan,
negyedévre 160 lei, félévre 300 és egész évre 600 leiért,

mig nem késő

mert lap a terjedelmének növekedésével az előfizetési ár is magasabb lesz, de ez azokat,
akik most fizetnek elő, nem érinti.